

5. Добровільне консультування та тестування на ВІЛ;
6. Запобігання стигматизації та дискримінації;
7. Профілактика суїцидальної поведінки ЛЖВ;
8. Паліативна допомога;
9. Потреба в духовній підтримці;
10. Профілактика «синдрому вигорання» серед медичних працівників.

Узагальнюючи вищенаведене, на кожному із зазначених етапів повинні використовуватися конкретні та необхідні заходи та методи психологічної підтримки, які дозволять ефективно впроваджувати систему психологічної допомоги ВІЛ-інфікованим пацієнтам у практику та підвищувати їх ставлення до систематичного лікування.

Висновки. Психологічні аспекти роботи з ВІЛ-інфікованими займають важливе місце у роботі лікаря. Вони певним чином спрямовані на створення умов для ефективної медичної допомоги, розробки нових конструктивних способів життя, саморозвитку, сприяння адаптації пацієнта в суспільстві навіть на останніх етапах життя.

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМ ВІДПОВІДАЛЬНОГО ЗАСТОСУВАННЯ АНТИБАКТЕРІАЛЬНИХ ПРЕПАРАТІВ СИСТЕМНОЇ ДІЇ

Лук'янець Д.В., Безугла Н.П., Жулай Т.С.

Науковий керівник: Тарасенко О.О.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

olga.tar.rogan@gmail.com

Вступ. Інфекційні захворювання є однією з провідних причин смертності у світі. За даними ВООЗ, до списку десяти провідних причин смерті у світі у 2019 році входили такі захворювання, як респіраторні інфекції нижніх дихальних шляхів (2,6 млн. смертельних випадків, 4-е місце за значимістю) та діарея (1,5 млн., 8 місце за значимістю). Широка поширеність інфекційних захворювань обумовлює активне застосування антимікробних лікарських засобів, серед яких найбільш значущими є антибактеріальні препарати (АБП). Препарати АТХ-підгрупи J01 «Антибактеріальні препарати для системного застосування» входять до числа лідерів продажів як у роздрібному, так і у госпітальному сегменті світового фармацевтичного ринку. В Україні загальні обсяги споживання АБП (роздрібний та госпітальний сегменти) у 2018 р. становили 326 млн доз, у 2020 р. цей показник становив близько 330 млн доз. У грошовому вираженні обсяги споживання становлять 6 та 10 млрд грн відповідно. Щодо споживання на 1000 населення на добу, то в Україні цей показник становив 21,1 доз у 2018 р. та 21,6 доз у 2020 р.

Проблема нераціональної антибіотикотерапії в даний час носить глобальний характер. В амбулаторній практиці АБП найчастіше призначаються лікарями при вірусних інфекціях, насамперед – при ГРВІ. Посилення проблеми резистентності бактерій до АБП пов'язують також із поширеністю самолікування. Доступність до недавнього часу АБП для споживачів без надання рецепту зробила істотний внесок у поширеність антибіотикорезистентності. Таким чином, проблема оптимізації застосування АБП в амбулаторних умовах залишається актуальним завданням охорони здоров'я.

Мета дослідження. Розробка шляхів оптимізації використання АБП для системного застосування.

Матеріали та методи. Проведено опитування відвідувачів аптеки на предмет частоти використання та самолікування АБП, знань правил використання та поінформованості про побічні ефекти препаратів цієї групи, факторів, які впливають на вибір конкретного препарату. У роботі використано комплекс загальнонаукових та спеціальних методів: теоретичний, метод узагальнення, систематизації даних, порівняння, методи вивчення літературних джерел і аналізу та ін.

Результати дослідження. До результатів дослідження увійшли дані анкет 45 відвідувачів, які використовували АБП. Майже 93 % респондентів зазначили, що хоча б один раз в своєму житті використовували АБП без призначення лікаря. Тільки 3 (7 %) відвідувача зазначили, що не застосовують АБП без лікарського призначення, оскільки вважають, що це може завдати шкоди. Більшість з опитаних застосовували АБП 1-2 рази на рік, 62 % та 16 %, відповідно. Менша кількість (13 %) використовує АБП 3 рази і більше. Тільки 9 % відвідувачів повідомили, що приймає АБП рідше 1 разу на рік.

На питання «Чи звертаєтесь Ви до фармацевта за консультацією щодо вибору АБП, який призначив лікар?» майже 40 % опитаних відповіли ствердно. 50 % покладаються на свій розсуд і тільки 10 % респондентів довіряють думці лікаря та завжди радяться з ним щодо вибору торгової марки АБП. Серед факторів, які впливають на вибір відвідувачем конкретного АБП, лідируючу позицію займає ціна препарату. 93 % опитаних віддають перевагу більш дешевому препарату та не замислюються про співвідношення ціни і якості АБП, що купують.

При відповіді на запитання «Чи знайомі Ви з правилами прийому АБП?» було встановлено, що 1/4 частина опитаних не знає їх, а відповідно, швидше за все, і не дотримується. Ще гірша ситуація склалась щодо поінформованості про побічні ефекти АБП. Майже 98 % відвідувачів, які прийняли участь у дослідженні, не знають найрозповсюджені побічні ефекти АБП, такі як дисбактеріоз та алергічні реакції.

Висновки. За результатами дослідження можна зробити висновок, що населення схильне використовувати АБП без призначення лікаря. Це свідчить про невисоку поінформованість населення про необхідність консультації з лікарем перед використанням препаратів цієї групи. Найбільша частина покупців АБП застосовують їх 1-2 рази на рік (78 % респондентів). Це негативна тенденція, так як часте застосування АБП може призводити до розвитку антибіотикорезистентності та її наслідків. Паралельно з розвитком резистентності до АБП знижується і їх терапевтична ефективність. Самостійно приймають рішення про вибір АБП 50 % опитаних, що може призвести до ризику придбання препарату без доведеної за сучасними правилами ефективності та безпеки. В результаті лікування може виявитися неефективним, призведе до прогресування захворювання та зростання антибіотикорезистентності збудника. Встановлено, що споживачі АБП недостатньо поінформовані щодо правил прийому та побічних ефектів препаратів.

Таким чином, запорукою відповідального застосування АБП, з одного боку, є необхідність обмеження їх використання. Останнім часом з'явилося чимало законодавчих ініціатив у напрямку посилення контролю за призначенням та відпуском АБП. З іншого боку, підвищення якості просвітницької роботи з відвідувачами аптеки щодо правил використання АБП та поінформованості про характерні побічні ефекти.